

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

29.09.2023 nr DM-124699-11

Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaloo nr KL-519359 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ja lähtudes Mäekundi talu OÜ maavara kaevandamise keskkonnaloo taotlusest **otsustan**:

1.1. Anda Mäekundi talu OÜ-le Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KL-519359 kehtivusajaga 15 aastat alljärgnevaks:

1.1.1. maavara kaevandamine.

1.2. Seada keskkonnaloale kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse alapeatükis

3.3. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine keskkonnaloo nr KL-519359 taotluse menetluse raames.

1.4. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Keskkonnaluba **KL-519359** on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Mäekundi talu OÜ (registrikood 14121842, aadress Nogometsa, Taudsa küla, Rõuge vald, 66201 Võru maakond) esitas Keskkonnaametile **Nogopalu X liivakarjääri** keskkonnaloo taotluse. Esmataotlus T/KL-1018502 on registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 menetluse M-124699 juurde.

Keskkonnaluba taotletakse Võru maakonnas Rõuge vallas Taudsa külas Püssapalu kruusamaardlas (maardla registrikaart nr 0661) Nogopalu X liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva aktiivse tarbevaru ploki 47 ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru 46 ploki kaevandamiseks. Taotletav Nogopalu X liivakarjäär asub Kruusaääre kinnistul (katastritunnus 69701:005:0063). Mäeeraldisel pindala on 2,49 ha. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 240 tuh m³ ja kaevandatav varu 185 tuh m³ ning ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 52 tuh m³ ja kaevandatav varu 50 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 20 tuh m³. Kaevandatud maavara kasutatakse ehituses ja teedehituses. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud Keskkonnaamet ning maavarade registri vastutav töötaja (Maa-amet) (10.05.2023 kiri nr DM-124699-3).

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad ida- ja kaguservas vahetult olemasoleva Nogopalu kruusakarjääri (loa nr L.MK/327844, loa omaja Verston OÜ) ning selle teenindusmaaga. Riigitee nr 25131 Rõuge – Verijärve äärmise sõiduraja välimine serv jääb taotletava mäeeraldisse ning selle teenindusmaa põhjaservast ~30,7 m kaugusele.

Keskkonnaloa taotlus on 07.06.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaamet teavitas 07.06.2023 kirjaga nr DM-124699-5 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p-des 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatud isikuid ei lisandunud.

Vastavalt KeÜS § 43 lg-le 1 ja maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lg-le 6 küsis Keskkonnaamet kavandatava tegevuse asukoha järgselt kohaliku omavalitsuse (edaspidi ka *KOV*) üksuselt taotletava tegevuse kohta arvamust (registreeritud KOTKAS-es 23.05.2023 nr DM-124699-4 all).

MaaPS § 49 lg 6 sätestab, et KOV esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

Rõuge Vallavolikogu nõustus 20.06.2023 otsusega nr 1-3/27 Kruusääre kinnistul (katastritunnus 69701:005:0063) keskkonnaloa andmiseks Mäekundi talu OÜ-le järgmistel tingimustel:

1.1. karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel ajavahemikus 8.00-19.00, sh kella 17.00-19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud; 1.2. mäeeraldisse teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik; 1.3. kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

Transpordiamet esitas Keskkonnaametile Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohta oma arvamuse (19.06.2023 nr DM-124699-6):

Transpordiamet nõustub Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et väljastatava keskkonnaloa kõrvaltingimuste hulka lisatakse Transpordiameti nõue: *maavara väljaveotee hakkab kulgema läbi olemasoleva Nogopalu kruusakarjääri teed mööda ristumisega riigiteega 25131 km 2,475 ja maavara väljaveoks kasutatav tee tuleb vähemalt 30 m ulatuses enne riigiteega ristumist viia tolmuva katte alla, sest vastavalt liikluseaduse § 72 Tee kasutamisele esitatavad nõuded, lg 1 on keelatud teed kahjustada ja risustada.*

Kooskõlas HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 18.09.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis 13.09.2023 kirjaga nr DM-DM-124699-9 menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatav tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või

loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Transpordiamet saatis Keskkonnaametile arvamuse eelnõude kohta (18.09.2023 nr DM-124699-10), mille kohaselt: „*Transpordiamet, oma 08.06.23.a. kirjaga nr 7.1-7/23/12730-2 andis tingimusliku kooskõlastuse Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotlusele. Transpordiameti tingimuse/nõudega ei ole Keskkonnaamet oma otsuse ja loa eelnõudes arvestanud. Lisaks leiame, et mäeeraldise plaanil peab kajastuma maavara väljaveotee.*“

Teisi ettepanekuid / vastuväiteid ei laekunud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnaamet jättis 28.08.2023 kirjaga nr DM-124699-8 “Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloa taotluse menetluse käigus. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks on välja toodud keskkonnanaloa kõrvaltingimuste ja nõuete osas.

3.2. Kaalutlused keskkonnanaloa andmisel

Keskkonnanaloa menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki.

KeÜS § 41 lg 5 alusel annab keskkonnanaloa Keskkonnaamet. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 23.02.2023 vastavalt riigilõivuseaduse § 136² lg-le 1 p-le 4.

KeÜS § 51 lg 1 sätestab, et keskkonnanaloa andja võib keskkonnanaloa taotleja taotlusel või omal algatusel teha enne keskkonnanaloa andmist või selle andmisest keeldumist siduvalt kindlaks asja lõplikul lahendamisel tähtsust omava asjaolu, sealhulgas KeÜS § 52 lg 1 p-des 1–4 või 8–10 sätestatud keskkonnanaloa andmisest keeldumise aluse puudumise.

Keskkonnanaloa andmisest keeldumise alused on toodud KeÜS § 52 lg-s 1 ja MaaPS §-is 55.

MaaPS § 55 lg 1 p 12 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Taotluses ja eelhinnangus on käsitletud kaitsealuste objektide teemat ning on leitud, et karjääril puudub ebasoodne mõju neile või on leevendusmeetmete rakendamisel välditav.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on

määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning ettevõtte ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest karistusregistri päring seisuga 29.09.2023).

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Antav keskkonnaluba nr KL-519359 annab Mäekundi talu OÜ-le Nogopalu X liivakarjääris õiguse alljärgnevalt:

- maavara kaevandamine.

3.2.1. Maavara kaevandamine

Lubatav tegevus

Käesolevaga antakse Mäekundi talu OÜ-le Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaluba nr KL-519359. Loosi III liivakarjäär asub Võru maakonnas Rõuge vallas Taudsa külas eraomandisse kuuluval Kruusaääre kinnistul (katastritunnus 69701:005:0063).

Nogopalu X liivakarjääri mäeeraldisel kaevandatakse täiteliiva aktiivse tarbevaru plokis 47 ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru 46 plokis. Nogopalu X liivakarjäär asub Kruusaääre kinnistul (katastritunnus 69701:005:0063). Mäeeraldisel pindala on 2,49 ha. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 240 tuh m³ ja kaevandatav varu 185 tuh m³ ning ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 52 tuh m³ ja kaevandatav varu 50 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 20 tuh m³. Kaevandatud maavara kasutatakse ehituses ja teedehituses. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Maakatastriseaduse § 18² lg 4 sätestab, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

Nõuded maavara kaevandamisele

Keskkonnaloa maapõue eriossa kõrvaltingimuste seadmist on kajastatud korralduse peatükis 3.3. „Kõrvaltingimuste seadmine“.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 2 p 5 ja § 56 lg 1 p 9 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning kaevandamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Kaevandamisloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Rõuge Vallavolikogu nõustus 20.06.2023 otsusega nr 1-3/27 Kruusaääre kinnistul (katastritunnus 69701:005:0063) keskkonnaloa andmiseks Mäekundi talu OÜ-le järgmistel tingimustel:

1.1. karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel ajavahemikus 8.00-19.00, sh kella 17.00-19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud; 1.2. mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik; 1.3. kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

Keskkonnaamet täpsustab ning sõnastab KOV-i tingimuse 1.1. järgmiselt: *Karjääris lubatud tööaeg on esmaspäevast reedeni ajavahemikul kell 8.00-19.00. Kella 17.00-st kuni kella 19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud.* Tuginedes eelpool toodule ja eelhinnangule seatakse Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaloale nr KL-519359 järgnevad kõrvaltingimused:

1. Karjääris lubatud tööaeg on esmaspäevast reedeni ajavahemikul kell 8.00-19.00. Kella 17.00-st kuni kella 19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud.

2. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta.

3. Mäeeraldise teenindusmaal tuleb katendivalle hooldada (niita) selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik.

Transpordiameti esitas omapoolsed kõrvaltingimused (19.06.2023 nr DM-124699-6), mis puudutavad väljaveotee hoolt ja kasutust. Transpordiamet **nõustus** Nogopalu X liivakarjääri

keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et väljastatava keskkonnaloa kõrvaltingimuste hulka lisatakse Transpordiameti nõue: *maavara väljaveotee hakkab kulgema läbi olemasoleva Nogopalu kruusakarjääri teed mööda ristumisega riigiteega 25131 km 2,475 ja maavara väljaveoks kasutatav tee tuleb vähemalt 30 m ulatuses enne riigiteega ristumist viia tolmuvaabakatte alla, sest vastavalt liikluseaduse § 72 Tee kasutamisele esitatavad nõuded, lg 1 on keelatud teed kahjustada ja risustada.*

Keskkonnaamet Transpordiameti nõuet keskkonnaloale ei lisa, kuna maapõueseaduse § 6 lõike 1 kohaselt on maavara kaevandamine maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö, maavara looduslikust seisundist eemaldamine ning mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires kaevise vedu ja esmane töötlemine. Väljaspool mäeeraldise teenindusmaad asuva tee kasutamine (hooldamine) ei ole otseselt seotud kaevandamisega. Tee hoolduse ja tingimuste osas tuleb teede valdajal ja kaevandamisloa (lubade) omajal võimalik sõlmida kokkulepe, mis sätestaks teelõigu kasutamise õigusega seotud tingimused.

Keskkonnaamet edastas Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise loa andmise otsuse ja loa eelnõu tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks menetlusosalistele (13.09.2023 nr DM-124699-9). Transpordiamet saatis Keskkonnaametile arvamuse eelnõude kohta (18.09.2023 nr DM-124699-10), mille kohaselt: „*Transpordiamet, oma 08.06.23.a. kirjaga nr 7.1-7/23/12730-2 andis **tingimusliku** kooskõlastuse Nogopalu X liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotlusele. Transpordiameti tingimuse/nõudega ei ole Keskkonnaamet oma otsuse ja loa eelnõudes arvestanud. Lisaks leiame, et mäeeraldise plaanil peab kajastuma maavara väljaveotee.*“

Keskkonnaamet jääb endiselt seisukohale, et Transpordiameti tingimuslikust kooskõlastusest tulenevat nõuet loa kõrvaltingimuseks Nogopalu X liivakarjääri keskkonnaloale ei ole võimalik anda. Loa omanik ja Transpordiamet saavad väljaveoteega seotud nõuded lahendada sõltumatult keskkonnaloa tingimustest. Lisaks loa taotleja informeeris Keskkonnaametit, et soovib taotleda Transpordiametilt alternatiivse väljaveo tee ehitamist otse oma kinnistult. Transpordiameti arvamuses esitatud nõuet, et „*mäeeraldise plaanil peab kajastuma maavara väljaveotee*“ ei saa Keskkonnaamet täita, kuna puudub väljaspool mäeeraldise teenindusmaad toimuvat teede projekteerimise jne kompetents ning õiguslik alus.

Keskkonnaloa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, jäätmeseadus, looduskaitse seadus jt) sätestatud nõuded. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas anda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Loa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omajameelepea#> maavara-kaevandamine.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti

andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. GRAAF LISA 1 NOGOPALU X LIIVAKARJÄÄRI PLAAN_1.pdf
3. GRAAF LISA 2 NOGOPALU X LIIVAKARJÄÄRI LÕIKED.pdf
4. GRAAF LISA 3 NOGOPALU X KORRASTATUD MAA PLAAN.pdf

Teadmiseks: Maa-amet, Rõuge Vallavalitsus, Transpordiamet

Aulis Saarnits

Aulis.Saarnits@keskkonnaamet.ee